	Vraag	Antwoord
	Algemeen zijn we van oordeel dat de 'change control procedure' (i.e. de verandering in scope en bijgevolg ook in prijs wordt door beide partijen in onderling overleg overeengekomen) dient te worden gevolgd ingeval van meerwerk en/of minderwerk.	
23.	**Artikel 16.10** "In de concept raamovereenkomst wordt in artikel 16.10 bepaalt dat de tarieven en/of kortingspercentages in de raamovereenkomst worden aangepast wanneer wij gedurende de looptijd van de overeenkomst aan een of meerdere afnemers in Nederland lagere tarieven of hogere kortingspercentages in rekening brengen voor diensten die in aard en omvang vergelijkbaar zijn. Als beursgenoteerde onderneming zijn wij onderworpen aan de IFRS regelgeving. Deze regelgeving stelt o.a. dat er geen verplichtingen mogen rusten op te boeken omzet. Het gegeven dat het Ministerie de tarieven met ingang van de datum waarop leverancier de lagere prijzen aan een andere afnemer heeft aangeboden, zoals hiervoor vermeld naar beneden kan bijstellen leidt tot een verplichting op de omzet. Gevolg is dat wij gedurende meerdere jaren onzeomzet niet kunnen boeken, hetgeen bedrijfseconomisch voor ons niet aanvaardbaar is. Wij stellen voor om dit artikel te laten vervallen. Als het niet mogelijk is om dit artikel te laten vervallen, dan stellen wij voor dit artikel alleen te laten gelden vanaf het moment van ontvangen schriftelijke melding, en dus niet met terugwerkende kracht."	Artikel wordt verwijderd.
24.	16.10 Indien Opdrachtnemer tijdens de duur van deze overeenkomst aan (één) afnemer(s) in Nederland lagere prijzen en/of tarieven in rekening brengt en/of hogere kortingspercentages verleent voor Diensten, die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn, zullen de op basis van deze overeenkomst door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer verschuldigde prijzen en/of tarieven op dit lagere niveau en de verleende kortingen op het hogere niveau worden ge-	Artikel wordt verwijderd.

	Vraag	Antwoord
	steld. Deze aanpassing vindt plaats met ingang van de datum, waarop Opdrachtnemer deze lagere prijzen en/of tarieven en/of hogere kortingspercentages aan de andere afnemer heeft aangeboden. **Commentaar** Wij kunnen niet instemmen met het bepaalde in dit artikel en stellen voor deze bepaling geheel te schrappen. Niet alleen kunnen wij niet instemmen met het principe, maar dit artikel zou ook een claim leggen op alle toekomstige overeenkomsten die wij wensen te sluiten met andere bedrijven. 1) Dit artikel is onhaalbaar omdat dit in de praktijk inbreuk zou maken op onze vertrouwelijkheidverplichtingen tegenover andere partijen indien zij hieraan zou moeten voldoen. Onze andere klanten eisen namelijk ook vertrouwelijkheid over de condities waaronder wij overeenkomsten met hun aangaan. Justitie kan van onze klanten niet eisen haar prijscondities ter beschikking te stellen aan Justitie. Indien u dit artikel handhaaft, zou dat in de praktijk betekenen dat wij geen zaken meer met onze andere klanten kunnen doen. En daar zullen wij uiteraard nooit voor kiezen. 2) U vraagt ons een *best bid* te geven in onze aanbieding. We gaan daarbij een **wederzijds** commitment aan voor de komende jaren. Geen van beide partijen weet of dat in een opgaande of neergaande markt zal zijn. Het is aan ons om onze *best bid* uit te brengen en aan Justitie om deze te accepteren of te weigeren 3)Onze prijzen worden vastgesteld op basis van vele verschillende factoren: het werk wat gevraagd wordt, de benodigde kennis van de klantprocessen, onze kennis van de klant en daarmee onze effectiviteit van opereren, de huidige stand van zaken in de markt, eventuele investeringen die wij moeten doen in een betreffende	

	Vraag	Antwoord
	klant, etc. Onze prijzen zijn dus altijd onvergelijkbaar. Indien u dit artikel toch in stand houdt zullen wij altijd op basis van bovenstaande claimen dat de Diensten naar aard en omvang onderling niet vergelijkbaar zijn en dat daarmee geen aanspraak gemaakt kan worden op dit artikel. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	
25.	**Onderdeel 16.10** Wij nemen aan dat hetgeen gesteld bij dit onderdeel betrekking heeft op dienstverlening binnen de Public Sector. Is dit een correcte aanname ? Indien niet, kunt u dan de definitie: "Diensten, die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn" nader verklaren.	Artikel wordt verwijderd.
26.	16.10/16.11 Een afgesproken prijs is bindend per situatie. Het vergelijken van aanbiedingen op de voorgestelde wijze is naast nauwelijks uitvoerbaar ook niet wenselijk. Vervallen svp	Artikel wordt verwijderd.
27.	artikel 16.10 Ok, op voorwaarde dat beide projecten naar aard en omvang substantieel vergelijkbaar zijn rekening houdend met onder andere de volgende elementen: duur van het contract, complexiteit van dienstverlening, territoriale scope, materiele scope, juridische risico's (aansprakelijkheid, garanties,...) en service levels.	Artikel wordt verwijderd.
28.	Bijlage 11, artikel 16.10. In dit artikel stelt u dat indien wij dezelfde werkzaamheden bij andere Opdrachtgevers tegen lagere tarieven verrichten en/of hogere kortingen verlenen, deze ook van toepassing worden voor u. Middels deze aanbesteding vraagt u marktpartijen een concurrerende offerte in te dienen. Op basis van deze aanbiedingen gaat u een contractuele relatie aan tegen de op dit moment meest gunstige voorwaarden. Het is voor ons als commerciële organisatie dan ook niet mogelijk om in te stemmen met dit artikel. Wij stellen voor artikel 16.10 te laten vervallen. Kunt u hiermee instemmen?	Artikel wordt verwijderd.

	Vraag	Antwoord
29.	16.10/16.11 Een dergelijke meestbegunstigingsclausule achten wij zeer ongewenst. Graag laten vervallen.	Artikel wordt verwijderd.
30.	16.11 Opdrachtnemer is verplicht om Opdrachtgever, uit eigener beweging, over deze lagere prijzen en/of tarieven en/of hogere kortingspercentages te informeren. **Commentaar** Zie het commentaar ad 16.10. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	Artikel wordt verwijderd.
31.	16.12. Bij de aanvang van de werkzaamheden en vervolgens elk kalenderjaar zal Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een verklaring van de Inspecteur der Directe Belastingen en van de Bedrijfsvereniging omtrent het betalingsgedrag overleggen, waarin wordt aangegeven dat ten aanzien van het Personeel, dat bij Opdrachtnemer in dienst is, afdracht van belastingen en sociale premies heeft plaatsgevonden. Niet-naleving van deze verplichting geeft Opdrachtgever het recht om overeenkomstig artikel 24 ('Ontbinding & opzegging') bepaalde deze Overeenkomst te ontbinden. **Commentaar** Op zichzelf kunnen wij met deze bepaling instemmen, doch naar haar mening is een verklaring van de Belastingdienst in dit verband voldoende, aangezien de bedoelde afdrachten alle bij de Belastingdienst worden gedaan. **Voorgestelde tekst** Schrappen 'en van de Bedrijfsvereniging'.	U heeft gelijk, Bedrijfsvereniging wordt derhalve uit het artikel geschrapt.
32.	***Sectie IV*** *Art.17.1 (Facturering)* Leverancier is van mening dat het recht op betaling ontstaat na verrichting van de afgesproken werkzaamheden door Leverancier. Hiermee is tevens inhuur afgedekt. Bent u bereid dit artikel in die zin	Artikel behoeft geen aanpassing Zie tekst artikel. Opdrachtnemer factureert de conform artikel 16 ("Vergoedingen") overeengekomen vergoedingen deugdelijk gespecificeerd en binnen 30 dagen na uitvoering van een werkopdracht.

	Vraag	Antwoord
	aan te passen?	
33.	17.12. Opdrachtnemer vrijwaart de IND voor aanspraken van het Personeel van Opdrachtnemer in verband met het ontstaan van een arbeidsverhouding met de IND. **Commentaar** Wij stellen voor deze bepaling wederkerig te maken. **Voorgesteide tekst** Partijen vrijwaren elkaar over en weer voor aanspraken van het Personeel in verband met het ontstaan van een arbeidsverhouding met de andere Partij.	Artikel 17.12 niet terug te vinden.
34.	***Sectie V*** *Art.18.3 (Betaling & controle)* Leverancier wenst voordat accountantscontrole plaatsvindt eerst overleg tussen partijen over de factuur. Bent u bereid het artikel in die zin aan te passen?	Artikel 18.3 zal als volgt worden aangepast: "Indien voorafgaand overleg met Opdrachtnemer in redelijkheid niet tot opheldering en overeenstemming heeft geleid is Opdrachtgever gerechtigd de door Opdrachtnemer verzonden facturen etc.....".
35.	18.3. Opdrachtgever is te allen tijde gerechtigd de door Opdrachtnemer verzonden facturen door een door Opdrachtgever aan te wijzen accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek op inhoudelijke juistheid te laten controleren. Opdrachtnemer verleent de betrokken accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die deze verlangt. De controle is vertrouwelijk en strekt zich niet verder uit dan voor het verifiëren van de facturen is vereist. De accountant brengt zijn rapportage zo spoedig mogelijk aan beide Partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van Opdrachtgever, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat een factuur niet juist dan wel onvolledig is, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van Opdrachtnemer komen. **Commentaar** Op zichzelf kunnen wij hiermee wel instemmen, maar wij wensen een kleine nuancering aan te brengen m.b.t. de vergoeding van de	zie antwoord vraag 34.

	Vraag	Antwoord
	kosten van het accountantsonderzoek. Indien dit onderzoek aantoont dat een factuur *substantieel* onjuist of onvolledig is, dan zullen wij de kosten van het accountantonderzoek vergoeden. Bovendien wensen wij in dat geval toegang tot alle aan het onderzoek ten grondslag liggende data waarop de conclusie gebaseerd is. **Voorgestelde tekst** Opdrachtnemer is te allen tijde (...) aan beide Partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van Opdrachtgever, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat een factuur *substantieel* niet juist dan wel onvolledig is, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van Opdrachtnemer komen. *Opdrachtnemer zal echter niet eerder tot vergoeding overgaan, dan nadat zij toegang heeft gekregen tot alle data waaruit bovenstaande blijkt.*	
36.	***Sectie V*** *Art.18.5 (Betaling & controle)* Leverancier acht het wel redelijk om te kunnen opschorten dan wel beëindigen indien dit in de gegeven omstandigheden redelijk is, mede afwegend het belang van beide partijen. Dus indien een betalingsachterstand dermate hoog is opgelopen dat het niet redelijk is dat Leverancier de dienstverlening continueert. Bent u bereid het artikel in die zin aan te passen?	Nee, het gestelde in artikel 18.1 en 18.2 biedt voldoende waarborgen.
37.	***Sectie V*** *Art.19 (Voorschot)* Zijn voorschotbetalingen hier aan de orde? Indien niet, wenst Leverancier dit artikel te laten vervallen, aangezien Leverancier op beleidsgronden geen bankgaranties verstrekt.	Voorschotbetalingen zullen slechts bij hoge uitzondering gedaan worden. En in voorkomende gevallen altijd op voorwaarde van een kredietinstellingsgarantie als bedoeld in artikel 19.
38.	artikel 21 betreffende de boetes 1. **boete voor laattijdige dienstverlening:** enkel aanvaardbaar indien deze boete wederzijds wordt gemaaakt ter compensatie van de bijkomende kosten ten laste van de	Dit is een wezenlijk onderdeel van een ingebrekestelling. Een boete is niet hetzelfde als een schadeclaim en heeft een geheel karakter en andere functie. Wij achten de boeteclausule zoals opgenomen in de raamovereenkomst functioneel en redelijk.

	Vraag	Antwoord
	opdrachtnemer bij vertraging van het project ten gevolge van handelingen of nalatigheden van Opdrachtgever. De opdrachtnemer zal enkel deze boete aanvaarden indien en voor zover de vertraging aan hem te wijten is. 2. **boete voor artikel 14 (geheimhouding) en artikel 26 (IER):** we zijn van mening dat de aansprakelijkheidsclausule een voldoende bescherming biedt om de direct opgelopen schade ten gevolge van schending van de geheimhoudingsverplichting of de intellectuele eigendomsrechten te vergoeden. Om deze reden stellen we voor deze artikelen te schrappen.	
39.	21.1 Alleen in geval van één uitdrukkelijk overeengekomen fixed date is een dergelijke boeteclausule acceptabel.	Zie antwoord op vraag 41.
40.	21.1. Indien niet binnen de overeengekomen dan wel verlengde termijn de volledige Diensten zijn verricht die aan deze Overeenkomst beantwoorden, is Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare, niet voor compensatie vatbare boete verschuldigd van 0,1 % van de totale dan wel maximale prijs - met een minimaal bedrag van € 500,- (vijfhonderd Euro) - van de prijs die met een Werkopdracht is gemoeid, vermeerderd met de omzetbelasting voor elke Werkdag of gedeelte daarvan dat de tekortkoming voortduurt dat Opdrachtnemer in gebreke is. Indien nakoming anders dan door overmacht blijvend onmogelijk is geworden, is de boete tot een maximum van 10 % van de totale dan wel maximale prijs van de prijs die met een Werkopdracht is gemoeid onmiddellijk in haar geheel verschuldigd. **Commentaar** Wij stellen voor geen boeteregeling in de Raamovereenkomst op te nemen maar eventueel in een Werkopdracht en dan ook de hoogte e.d. overeen te komen. **Voorgestelde tekst** Partijen kunnen in een Werkopdracht een boeteregeling	Zie antwoord op vraag 41.

	Vraag	Antwoord
	overeenkomen welke maximaal 10% van de totale prijs van de Werkopdracht bedraagt.	
41.	Artikel 21.1. Is onze interpretatie juist dat dit boetebeding alleen van toepassing is bij fixed-price opdrachten?	Inderdaad is de boeteclausule alleen van toepassing bij opdrachten met een resultaatverplichting, i.c. fixed date en/of fixed price opdrachten. Daarnaast is een boeteclausule van toepassing bij niet-nakoming van de garantie zoals bedoeld in artikel 6.2 Artikel 21 is hierop aangepast (zie raamovereenkomst).
42.	*21.1* Alleen in geval van een overeengekomen fixed date is een dergelijke boeteclausule acceptabel.	Zie antwoord op vraag 41.
43.	21.2b Graag laten vervallen.	Zie antwoord op vraag 41.
44.	21.2 De boete komt Opdrachtgever toe, onverminderd alle andere rechten of vorderingen, daaronder mede begrepen: a. zijn vordering tot nakoming van de overeengekomen verplichting tot het verrichten van de Diensten; b. zijn recht op schadevergoeding. **Commentaar** Wij stellen voor dat indien op basis van 21.1 een boete overeengekomen wordt in een Werkopdracht, deze boete wel degelijk de schade fixeert. Wij kunnen wel instemmen met het recht van Opdrachtgever om alsnog nakoming te vorderen. **Voorgestelde tekst** De boete *wordt geacht de schade te fixeren* en komt Opdrachtgever toe, onverminderd zijn vordering tot nakoming van de overeengekomen verplichting tot het verrichten van de Diensten.	Zie antwoord op vraag 41.
45.	21.2b Graag laten vervallen. De boete heeft het karakter van een forfaitaire schadevergoeding.	Hier zijn wij het niet mee eens. Een boete is niet hetzelfde als een schadeclaim en heeft een geheel karakter en andere functie.
46.	21.3 Graag laten vervallen.	Wij behouden ons dit recht voor.

	Vraag	Antwoord
47.	21.3 Graag laten vervallen. Wij wensen geen verrekening.	zie antwoord vraag 46.
48.	21.4 Boete graag laten vervallen	Nee, het nakomen van de geheimhoudingsplicht is voor opdrachtgever essentieel.
49.	21.4 Boete graag laten vervallen.	zie antwoord vraag 48.
50.	21.5 Boete graag laten vervallen.	Zie beantwoording vraag 72.
51.	21.5. Indien door Opdrachtnemer zal worden gehandeld in strijd met het in artikel 26 ('Intellectuele (eigendoms)rechten'), lid 1, bepaalde, zal Opdrachtnemer zonder dat enige aanmaning of ingebrekestelling is vereist in elk van deze gevallen een dadelijk opeisbare, niet voor compensatie vatbare boete verbeuren aan Opdrachtgever van € 5000,- (vijfduizend Euro) per Werkdag, dat de overtreding voortduurt. Deze boete laat de overige rechten van Opdrachtgever, waaronder die op schadevergoeding, onverlet. **Commentaar** Wij kunnen hier niet mee instemmen en stelt voor deze hele bepaling te schrappen. Indien wij in strijd met artikel 26 zou handelen, is sprake van contractuele wanprestatie en zal Opdrachtgever nakoming en/of schadevergoeding kunnen vorderen. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	Zie beantwoording vraag 72.
52.	21.5 Boete graag laten vervallen.	Zie beantwoording vraag 72.
53.	***Sectie VI*** *Art.21 (Boete)* Het lijkt Leverancier zinvol nauwkeuriger vast te leggen wanneer de hier genoemde boete van toepassing is. In het geval van detachering is een dergelijke boete namelijk erg ongebruikelijk en niet aan de orde. Bent u bereid het artikel in die zin aan te passen?	Zie het antwoord op vraag 41.
54.	artikel 22 betreffende aansprakelijkheid	Het artikel inzake aansprakelijkheid is op verschillende punten aangepast. Zie artikel 22 van de raamovereenkomst.

	Vraag	Antwoord
	We stellen voor om de aansprakelijkheid te beperken tot bewezen directe schade en per schadegeval en per jaar te beperken tot een bedrag ter waarde van de geleverde diensten in de periode van 12 maanden die het schadeverwekkende feit voorafgaat. De beperking van aansprakelijkheid zou niet gelden ingeval van bedrog, grove nalatigheid en lichamelijke schade.	
55.	In artikel 22 is thans geen limiet van aansprakelijkheid opgenomen. Een onbeperkte aansprakelijkheid kan niet aanvaard worden en is ook niet verzekerbaar. Daarom stellen wij de volgende beperkingen van aansprakelijkheid voor: i. voor directe schade tot een jaarlijkse cumulatieve limiet van 100% van de jaarlijkse contractwaarde; i.i. voor indirecte schade (gevolgschade) uitgesloten.	Zie het antwoord op vraag 54.
56.	Bijlage 11, artikel 22. In dit artikel wordt de aansprakelijkheid op geen enkele wijze beperkt. Graag vullen wij dit artikel aan met onderstaande. Kunt u zich verenigen met deze toevoeging, of is het mogelijk de aansprakelijkheid anderszins te beperken binnen de eisen van redelijkheid en billijkheid?. *Indien opdrachtgever aantoont dat hij schade heeft geleden door een fout van Opdrachtnemer, is Opdrachtnemer slechts aansprakelijk voor die schade, indien en voor zover deze het gevolg is van het niet in acht nemen door Opdrachtnemer van zorgvuldigheid, deskundigheid en vakmanschap waarop bij het uitvoeren van de Opdracht mag worden vertrouwd en dat tot een maximum van het bedrag van het honorarium dat de Opdrachtnemer voor de desbetreffende Opdracht heeft ontvangen.* *Bij opdrachten, die een langere doorlooptijd dan een half jaar hebben, geldt een verdere beperking van de hiervoor bedoelde aansprakelijkheid tot maximaal het honorarium over de laatste zes maanden.* *De aansprakelijkheidsbeperking als hiervoor bepaald geldt niet in het*	Zie het antwoord op vraag 54.

	Vraag	Antwoord
	geval de schade is ontstaan als gevolg van de opzet of daarmee gelijk te stellen schuld van Opdrachtnemer	
57.	22.1 Bent u bereid de totale aansprakelijkheid van ons onder deze overeenkomst te beperken tot vergoeding van directe schade tot ten hoogste het bedrag (exclusief BTW) van de voor een werkopdracht bedongen vergoeding? Indirecte schade dient uitdrukkelijk te worden uitgesloten.	Zie het antwoord op vraag 54.
58.	22.1 Wij vragen u de totale aansprakelijkheid van Opdrachtnemer onder deze overeenkomst te beperken tot vergoeding van directe schade tot ten hoogste het bedrag (exclusief BTW) van de voor een werkopdracht bedongen vergoeding. Indirecte schade dient uitdrukkelijk te worden uitgesloten.	Zie het antwoord op vraag 54.
59.	***Sectie VI*** *Art.22 (Aansprakelijkheid)* Leverancier wenst de hier genoemde aansprakelijkheid te beperken tot directe schade en tot de waarde van een Werkopdracht met een nader vast te stellen maximum. Kunt u hiermee instemmen?	Zie het antwoord op vraag 54.
60.	**Artikel 22.3** In de conceptovereenkomst is geen beperking t.a.v. aansprakelijkheid in de vorm van directe schade en of omvang per gebeurtenis c.q. tijdseenheid aangebracht. Kortom de aansprakelijkheid kan als onbeperkt worden gedefinieerd, hetgeen gezien de niet in te schatten risico's voor leveranciers in sterke mate een overweging kan zijn niet in te schrijven. Wij verzoeken u dit artikel in heroverweging te nemen en de aansprakelijkheid te beperken tot directe schade en te maximeren op een reëel bedrag dat in verhouding staat tot de voor leverancier te kunnen realiseren omzet.	Zie het antwoord op vraag 54.
61.	22.3. De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen, is tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden dan wel te lijden schade.	Zie het antwoord op vraag 54.

	Vraag	Antwoord
	Commentaar Wij kunnen niet met deze bepaling van onbeperkte aansprakelijkheid instemmen en wenst deze te beperken tot vergoeding van *directe schade* welke gemaximeerd is op de waarde van een individuele Werkopdracht. Voor de volledigheid wensen wij op te nemen dat partijen nimmer aansprakelijk zijn voor indirecte en gevolgschade. **Voorgestelde tekst** De totale aansprakelijkheid van Partijen wegens toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een Werkopdracht is beperkt tot de vergoeding van de aantoonbare directe schade tot maximaal het door Opdrachtgever betaalde bedrag (excl. BTW) ter zake van de werkzaamheden die de schade hebben veroorzaakt. Aansprakelijkheid van Partijen voor indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen en schade door bedrijfsstagnatie, wordt hierbij uitgesloten.	
62.	22.4 Wij wensen geen vrijwaring af te geven voor claims van derden. Graag laten vervallen.	Zie het antwoord op vraag 54.
63.	22.4 Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever voor eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van het tekortschieten als bedoeld in het derde lid. **Commentaar** Zoals hiervoor bij 22.3 aangegeven kunnen wij niet instemmen met onbeperkte aansprakelijkheid en dientengevolge kan zij ook niet met deze bepaling instemmen. Wij stellen dan ook voor deze bepaling te laten vervallen. **Voorgestelde tekst** Bepaling geheel laten vervallen.	Zie het antwoord op vraag 54.
64.	22.4 Wij wensen geen vrijwaring af te geven voor claims van derden. Graag laten vervallen.	Zie het antwoord op vraag 54.
65.	22.5. Indien Opdrachtnemer voor het verrichten van de Diensten gebruik	Zie het antwoord op vraag 54.

	Vraag	Antwoord
	maakt van zaken als bedoeld in artikel 9 ('Gebruik van zaken van Opdrachtgever & diensten van derden') die eigendom zijn van Opdrachtgever, is Opdrachtnemer aansprakelijk voor de schade die aan deze zaken wordt toegebracht. Indien als gevolg van de aanwezigheid van zaken van Opdrachtgever bij Opdrachtnemer ter uitvoering van deze Overeenkomst schade aan Opdrachtnemer en/of aan derden wordt toegebracht, op welke wijze dan ook, is deze schade geheel voor rekening en risico van Opdrachtnemer. In voorkomende gevallen zal Opdrachtnemer Opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden. **Commentaar** Wij vragen ons in eerste instantie af op welke zaken deze bepaling betrekking heeft, aangezien zij zich hier niet zoveel bij kan voorstellen. Daarnaast stellen wij voor de vrijwaring te beperken tot de vergoeding van directe schade als bedoeld in art. 22.3 **Voorgestelde tekst** Indien Opdrachtgever (...) wordt toegebracht. Indien als gevolg van de aanwezigheid van zaken van Opdrachtgever bij Opdrachtnemer ter uitvoering van deze Overeenkomst schade aan Opdrachtnemer en/of aan derden wordt toegebracht, op welke wijze dan ook, *hetgeen toerekenbaar is aan Opdrachtnemer, dan is deze schade met inachtneming van de beperking welke in artikel 22.3 is opgenomen* geheel voor rekening en risico van Opdrachtnemer. [Rest van de bepaling laten vervallen]	
66.	22.6 Alle verplichtingen, ook die krachtens de belasting- en sociale verzekeringswetgeving, met betrekking tot het Personeel van Opdrachtnemer komen ten laste van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen elke aansprakelijkheid in dit verband. **Commentaar** In beginsel kunnen wij hiermee instemmen, tenzij het gaat om schade aan Personeel van opdrachtnemer toerekenbaar aan	Betreft Wet ketenaansprakelijkheid. Artikel zal derhalve niet aangepast worden.

	Vraag	Antwoord
	Opdrachtgever. **Voorgestelde tekst** Alle verplichtingen, ook die krachtens de belasting- en sociaie verzekeringswetgeving, met betrekking tot het Personeel van Opdrachtnemer komen ten laste van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen elke aansprakelijkheid in dit verband, *tenzij toerekenbaar aan Opdrachtgever.*	
67.	**Artikel 24** Vanuit een samenwerkingvorm, waarbij van alle partijen het één en ander mag worden verwacht past niet het te allen tijde éénzijdig opzeggen van de overeenkomst. Het voorstel is dit artikel wederkerig te maken of ten minste zodanig te herformuleren dat door leverancier gemaakte kosten in het kader van de dan uit te voeren opdrachten in alle redelijkheid worden vergoed.	Opdrachtnemer kan de overeenkomst niet opzeggen. Zie voor uw opmerking inzake kosten artikel 24.5.
68.	Artikel 24.Wij gaan er vanuit dat voor artikel ook de drie maanden termijn van toepassing. Is dat juist?	Nee, artikel 24.1 is komen te vervallen en gedeeltelijk terugkomen in artikel 24.7. zie tevens het antwoord op vraag 67.
69.	artikel 24.1 en 24.6 betreffende ontbinding en opzegging Opdrachtnemer is van mening dat ofwel beide partijen het recht krijgen om na een redelijke opzeggingstermijn de overeenkomst te beeindigen ofwel dat indien enkel de Opdrachtegever dit recht heeft, de Opdrachtgever hiervoor een bepaalde opzeggingsvergoeding betaalt ter vergoeding van de opzeggingskosten die opdrachtnemer ten laste heeft. Onder deze opzeggingskosten valt onder meer het realloceren van personeel werkend op de opdracht, het verlies van gederfde winst,....	zie het antwoord op vraag 67.
70.	24.2 Onverminderd hetgeen overigens in deze Overeenkomst is vastgelegd, is Opdrachtgever gerechtigd deze Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven buiten rechte geheel of gedeeltelijk te ontbinden, indien Opdrachtnemer, ook na schriftelijke	zie het antwoord op vraag 67.

	Vraag	Antwoord
	ingebrekestelling stellende een redelijke termijn, in gebreke blijft aan haar verplichtingen te voldoen. Indien nakoming van de desbetreffende verplichtingen, anders dan door overmacht, binnen de overeengekomen termijn blijvend onmogelijk is, is Opdrachtnemer onmiddellijk in verzuim en is het stellen van bedoelde termijn niet vereist. **Commentaar** Wij stellen voor deze bepaling wederkerig te maken **Voorgestelde tekst** Onverminderd hetgeen overigens in deze Overeenkomst is vastgelegd, *zijn Partijen* gerechtigd deze Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven buiten rechte geheel of gedeeltelijk te ontbinden, indien *de wederpartij*, ook na schriftelijke ingebrekestelling stellende een redelijke termijn, in gebreke blijft aan haar verplichtingen te voldoen. Indien nakoming van de desbetreffende verplichtingen, anders dan door overmacht, binnen de overeengekomen termijn blijvend onmogelijk is, is *de wederpartij* onmiddellijk in verzuim en is het stellen van bedoelde termijn niet vereist.	
71.	24.6. Opdrachtgever behoudt zich voorts het recht voor om deze Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven te allen tijde op te zeggen. Tussen de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer zal alsdan afrekening plaatsvinden op basis van de door de Opdrachtnemer ter zake van de uitvoering van de onderhavige opdracht verrichte Diensten en in redelijkheid gemaakte kosten en van de voor de uitvoering van de opdracht in redelijkheid voor de toekomst reeds aangegane verplichtingen. De Opdrachtgever is niet gehouden de Opdrachtnemer op enigerlei wijze anderszins schadeloos te stellen voor de gevolgen van de opzegging van deze Overeenkomst. **Commentaar** Wij vragen ons af hoe deze bepaling zich verhoudt tot het eerste lid	zie het antwoord op vraag 67.

	Vraag	Antwoord
	van art. 24. In beginsel stellen wij voor dat wanneer Opdrachtgever tot beëindiging wenst over te gaan, zij te allen tijde een opzegtermijn van 3 maanden in acht zal nemen. **Voorgestelde tekst** Bepaling geheel laten vervallen.	
72.	<u>Artikel 26 betreffende intellectuele eigendomsrechten</u> Ter vervanging van artikel 26.1 en 26.5 zouden we graag het volgende willen voorstellen: 1. De Partijen komen overeen dat de intellectuele eigendom (inclusief, maar niet beperkt tot software, softwarebestanddelen, programma's in bron- en objectcode en documentatie), a) van OPDRACHTNEMER voorafgaand aan het bestaan van deze Overeenkomst; b) ontwikkeld en/of verkregen door OPDRACHTNEMER buiten het voorwerp van deze Overeenkomst; c) van een derde partij, waarvan OPDRACHTNEMER een licentie bezit; en alle verdere ontwikkelingen door OPDRACHTNEMER van de intellectuele eigendom, zoals bepaald in a), b) en c) hierboven, op geen enkele wijze en op geen enkel moment aan de Opdrachtgever zal worden overgedragen of in (sub)licentie gegeven, tenzij expliciet bepaald door de Partijen. 2. Indien OPDRACHTNEMER een software-licentie levert aan de OPDRACHTGEVER met betrekking tot software van een derde partij, dan wordt deze licentie beheerst door de licentievoorwaarden van deze derde partij, zonder enige garantie van OPDRACHTNEMER aangaande deze software. De intellectuele eigendom, die ontstaat tengevolge van de implementatie, ontwikkeling of andere manipulatie van deze derde partij software door OPDRACHTNEMER in naam en voor rekening van de OPDRACHTGEVER ter uitvoering van deze Overeenkomst, wordt overgedragen aan de OPDRACHTGEVER onder de licentievoorwaarden van de derde partij.	Opdrachtgever handhaaft artikel 26 betreffende Intellectuele (eigendoms-)rechten ongewijzigd. Dit artikel is de standaard tekst zoals opgenomen in de ARVODI (Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van Opdrachten tot het verrichten van Diensten). Wellicht ten overvloede wijzen wij erop dat in artikel 26.1 expliciet vermeld staat: "Alle intellectuele (eigendoms-)rechten die kunnen of zullen kunnen worden uitgeoefend, waar en wanneer dan ook, ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten, berusten bij Opdrachtgever." Het gaat dus sec om de intellectuele eigendom van de *resultaten van de verrichte Diensten,* en dus niet om zaken waarvan de intellectuele eigendom reeds bij Opdrachtnemer of bij een derde partij berust. Daarnaast willen wij er nog op wijzen dat het binnen onderhavige raamovereenkomsten gaat om beheer- en ontwikkelwerkzaamheden m.b.t. SAP-systemen. Het is zeer de vraag of binnen deze scope überhaupt sprake zal zijn van het ontstaan van intellectuele eigendomsrechten.

	Vraag	Antwoord
	3. Indien OPDRACHTNEMER een software-licentie ievert aan de OPDRACHTGEVER met betrekking tot OPDRACHTNEMER software, dan wordt deze licentie beheerst door de licentievoorwaarden van OPDRACHTNEMER. 4. Onverminderd de bepaling van paragraaf 2 hierboven, draagt OPDRACHTNEMER alle intellectuele eigendom, die specifiek ontwikkeld werd door OPDRACHTNEMER in naam en voor rekening van de OPDRACHTGEVER ter uitvoering van deze Overeenkomst, over aan de OPDRACHTGEVER na betaling van de OPDRACHTGEVER van de prijs zoals bepaald in de werkopdracht. 5. OPDRACHTNEMER behoudt ten allen tijde het recht om verder gebruik te maken van ideeën, concepten, know-how, technieken en werkwijzen, gebruikt of verworven tijdens de uitvoering van deze Overeenkomst, onverminderd de bepalingen betreffende geheimhouding. 6. De OPDRACHTGEVER zal OPDRACHTNEMER ten overstaan van derden verdedigen en schadeloos stellen voor alle kosten, uitgaven, verliezen, schade of aansprakelijkheid, wanneer deze voortvloeien uit de werkelijke of de vermoedelijke schending van enig patent, auteursrecht, handelsgeheim of handelsmerk met betrekking tot de software, die in het bezit is van of toebehoort aan de OPDRACHTGEVER en door OPDRACHTNEMER wordt gebruikt tijdens de uitvoering van deze Overeenkomst.	
73.	26.1. Alle intellectuele (eigendoms-)rechten die kunnen of zullen kunnen worden uitgeoefend, waar en wanneer dan ook, ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten, berusten bij Opdrachtgever. Deze rechten worden op grond van de Overeenkomst door Opdrachtnemer op het moment van het ontstaan daarvan aan	Zie antwoord vraag 72.

	Vraag	Antwoord
	Opdrachtgever overgedragen, welke overdracht door Opdrachtgever reeds nu voor alsdan wordt aanvaard. **Commentaar** Opdrachtnemer kan hiermee niet instemmen en steit voor dat zij Opdrachtgever een onbeperkt, eeuwigdurend gebruiksrecht te verstrekken ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten nadat Opdrachtgever alle verschuldigde bedragen heeft voldaan. Voor de goede orde maakt Opdrachtnemer ook graag een uitzondering voor de Intellectuele Eigendomsrechten die reeds bestonden voor aanvang van de Overeenkomst (Opdrachtnemer Knowledge Capital). **Voorgestelde tekst** Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever een oneindig, niet-overdraagbaar, niet-exclusief recht om de resultaten van de verrichte Diensten te gebruiken, kopiëren en aanpassen, na volledige betaling van alle facturen onder de betreffende Werkopdracht. Opdrachtgever is gerechtigd de resultaten van de verrichte Diensten slechts te gebruiken voor zijn interne bedrijfsdoeleinden. Opdrachtgever is gerechtigd de documentatie behorende bij de resultaten van de verrichte Diensten, inclusief media voor dataopslag, te kopiëren, voor zover dit nodig is voor het gebruik van de resultaten van de verrichte Diensten. Opdrachtnemer maakt bij het verlenen van de Diensten gebruik van Opdrachtnemer Knowledge Capital, zijnde materialen die reeds bestonden voorafgaand aan de start van de Diensten, of welke buiten de reikwijdte van de Diensten zijn ontwikkeld, zoals, maar niet beperkt tot, modelien, methodologiën, hulpprogramma's, modules, programmacomponenten, zoals 'libraries', 'pre-existing material', of standaard producten die Opdrachtnemer gebruikt voor de uitvoering van de Overeenkomst, welke eigendom zijn van Opdrachtnemer of van derden, inclusief alle intellectuele eigendomsrechten daarin, als ook alle verbeteringen en/of	

	Vraag	Antwoord
	aanpassingen daarop, ongeacht of zulke verbeteringen en/of aanpassingen worden uitgevoerd als onderdeel van de Diensten of niet. Opdrachtgever verkrijgt slechts rechten op gebruik van Opdrachtnemer Knowledge Capital voorzover dergelijke Opdrachtnemer Knowledge Capital deel uitmaakt van de resultaten van de verrichte Diensten en als zodanig gebruikt mag worden door Opdrachtgever als onderdeel van de resultaten van de verrichte Diensten voor haar interne bedrijfsdoeleinden. Opdrachtnemer	
74.	26.2. Voorzover voor de overdracht van de rechten zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel een nadere akte zou zijn vereist, machtigt Opdrachtnemer Opdrachtgever reeds nu voor alsdan onherroepelijk om zodanige akte op te maken en namens Opdrachtnemer te ondertekenen, onverminderd de verplichting van Opdrachtnemer om op eerste verzoek van Opdrachtgever aan de overdracht van deze rechten medewerking te verlenen, zonder daarbij voorwaarden te kunnen stellen. Opdrachtnemer machtigt Opdrachtgever hierdoor onherroepelijk om de overdracht van deze intellectuele (eigendoms-)rechten in de desbetreffende registers te doen inschrijven. **Commentaar** Zie het commentaar hiervoor. Deze bepaling kan vervallen. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	Zie antwoord vraag 72.
75.	26.3. Indien tussen de Partijen verschil van mening ontstaat over de eigendom van Materialen, resultaten van Diensten of documentatie respectievelijk de intellectuele (eigendoms)rechten daarvan, wordt ervan uitgegaan dat die eigendom bij Opdrachtgever berust tot op tegen bewijs te leveren door de Opdrachtnemer. **Commentaar** Deze bepaling is niet langer relevant wanneer wij het intellectueel	Zie antwoord vraag 72.

	Vraag	Antwoord
	eigendom behouden en kan daarmee vervallen. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	
76.	26.5. Opdrachtnemer is niet gerechtigd de resultaten van de verrichte Diensten in enigerlei vorm aan derden beschikbaar te stellen, noch hierover aan derden enige inlichting te verschaffen, tenzij Opdrachtgever schriftelijk uitdrukkelijk toestemming hiervoor heeft verleend. Opdrachtgever kan aan deze toestemming voorwaarden verbinden. **Commentaar** Deze bepaling is niet langer relevant wanneer wij het intellectueel eigendom behouden en kan daarmee vervallen. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	Zie antwoord vraag 72.
77.	26.6. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever voor aanspraken van derden ter zake van (eventuele) inbreuk op intellectueie (eigendoms-)rechten van die derden, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis, ongeoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen. Opdrachtnemer verplicht zich tot het op zijn kosten treffen van alle maatregelen die kunnen bijdragen tot voorkoming van stagnatie en tot beperking van de te maken extra kosten en/of te lijden schade als gevolg van bedoelde inbreuken. **Commentaar** Wij kunnen de gevraagde vrijwaring niet afgeven met betrekking tot octrooien en stelt dan ook voor deze van de vrijwaring uit te zonderen. Bovendien stellen wij voor deze vrijwaring te beperken tot Nederland. Voor de volledigheid wijzen wij er tevens op dat zij ervan uitgaat dat de vrijwaring onder de aansprakelijkheidsbeperking valt als opgenomen in artikel 22.3. Zie ook het tekstvoorstel bij die bepaling. **Voorgestelde tekst** *Met uitzondering van octrooien waarvoor deze vrijwaring niet geldt,*	Zie antwoord vraag 72.

	Vraag	Antwoord
	vrijwaart Opdrachtnemer Opdrachtgever voor aanspraken van derden ter zake van (eventuele) inbreuk op intellectuele (eigendoms-)rechten van die derden, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis, ongeoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen in Nederland. De hier bedoelde vrijwaring valt onder de aansprakelijkheidsbeperking als opgenomen in artikel 22.3 van deze Overeenkomst. Onverminderd het voorgaande verplicht Opdrachtnemer zich tot het op zijn kosten treffen van alle maatregelen die kunnen bijdragen tot voorkoming van stagnatie en tot beperking van de te maken extra kosten en/of te lijden schade als gevolg van bedoelde inbreuken.	
78.	**Onderdeel 9.24 Intellectuele (eigendoms-)rechten** Wij nemen aan dat dit de resultaten van verrichte diensten bij de Opdrachtgever betreft welke ontstaan zijn gedurende de looptijd van de mantelovereenkomst. Is deze aanname correct ?	Zie antwoord vraag 72.
79.	***Sectie VI*** *Art.24.1 (Ontbinding & opzegging)* In het geval het gaat om een langdurige opdracht kan een opzegtermijn van 3 maanden aan de korte kant zijn en kan het gerechtvaardigd zijn dat Leverancier kosten vergoed krijgt. Bent u bereid deze mogelijkheid te bespreken dan wel het artikel in die zin aan te passen, zodat bijv. in een Nadere Overeenkomst op dit artikel kan worden afgeweken?	zie het antwoord op vraag 67.
80.	26.1 Aan de overdracht van intellectueel eigendom dient de voorwaarde te worden verbonden dat Opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Daarnaast staat het ons vrij de toegepaste oplossingen en technieken opnieuw te gebruiken in nieuwe opdrachten.	Zie antwoord vraag 72.
81.	***Sectie VII*** *Art.26.1 (Intellectuele (eigendoms-) rechten)* Leverancier wenst de overdracht van intellectuele eigendomsrechten te koppelen aan producten die specifiek op verzoek van opdrachtgever voor opdrachtgever worden gemaakt en volledig door	Zie antwoord vraag 72.

	Vraag	Antwoord
	Opdrachtgever worden betaald. Bent u bereid dit artikel in die zin aan te passen? Kunt u er voorts mee akkoord gaan op te nemen dat Leverancier vrij is opgedane knowhow en ervaring te kunnen hergebruiken?	
26.1	Aan de overdracht van intellectueel eigendom dient de voorwaarde te worden verbonden dat Opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen voldoet.	Zie antwoord vraag 72.
82.	26.6 Graag toevoegen aan de eerste zin dat Opdrachtnemer van zodanige aanspraken onverwijld schriftelijk op de hoogte wordt gesteld en dat Opdrachtnemer op geen enkele wijze in zijn verdediging wordt beperkt noch in zijn juridische positie wordt geschaad door handelingen van Opdrachtgever.	Zie aanpassing artikel 26.6.
83.	26.6 Graag toevoegen aan de eerste zin dat Opdrachtnemer van zodanige aanspraken onverwijld schrifteiijk op de hoogte wordt gesteld en dat Opdrachtnemer op geen enkele wijze in zijn verdediging wordt beperkt noch in zijn juridische positie wordt geschaad door handelingen van Opdrachtgever.	Zie aanpassing artikel 26.6.
84.	Bijlage 11, artikel 28. U verzoekt ons om een kopie van de polis van onze beroeps-en bedrijfsaansprakelijkheid op verzoek te overleggen. Wij overleggen graag een bewijs van verzekering (inclusief minimale dekking) en het bewijs van premiebetaling. Echter, wij kunnen geen inzage in de polis(voorwaarden) geven. Kunt u derhalve akkoord gaan met aileen het verstrekken van een bewijs van verzekering, en indien gewenst tevens het bewijs van premiebetaling?	Artikel wordt als volgt aangepast: Opdrachtnemer legt op verzoek van Opdrachtgever onverwijld (een gewaarmerkt afschrift van) de polissen en de bewijzen van premiebetaling voor de genoemde verzekeringen over, "of certificaten van verzekeringen waarop het verzekerd bedrag vermeld is".
85.	28.2 Wij mogen als beursgenoteerde onderneming geen inzage geven in haar verzekeringspolis en -premies. Ten bewijze van het verzekerd zijn kan een verzekeringscertificaat worden overlegd.	Zie antwoord vraag 84.
86.	28.2 Wij geven geen inzage in onze verzekeringspolis en -premies. Ten bewijze van het verzekerd zijn kan een verzekeringscertificaat worden overlegd.	Zie antwoord vraag 84.

	Vraag	Antwoord
87.	Wij stellen voor in artikel 28.2 na het woord "polissen" in te voegen "of door of namens de verzekeraar afgegeven certificaten van verzekering". Als beursgenoteerde onderneming mogen wij geen inzage in de polissen geven omdat deze koersgevoelige informatie kan bevatten.	Zie antwoord vraag 84
88.	28.3 Dit artikellid graag laten vervallen	zie antwoord vraag 89.
89.	28.3. Opdrachtnemer beëindigt niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever de verzekeringsovereenkomsten dan wel de condities waaronder deze zijn aangegaan. Evenmin wijzigt Opdrachtnemer het verzekerde bedrag ten nadele van Opdrachtgever zonder bedoelde toestemming. De door Opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen. **Commentaar** Wij kunnen niet instemmen met de eerste 2 alinea's. Wij zijn een wereldwijd opererend concern dat verzekeringen afsluit voor al haar dochterondernemingen. Zij kan daarom simpelweg niet voldoen aan deze eisen. Met de derde alinea kan zij wel onverkort instemmen. **Voorgestelde tekst** De door Opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.	De eerste 2 zinnen van dit artikel worden verwijderd. Zie artikel 28.3.
90.	***Sectie VII*** *Art.28.3 en 28.4 (Verzekering)* Op grond van de overeenkomsten met haar verzekeringsmaatschappij kan Leverancier niet met deze bepalingen instemmen. Bent u bereid deze bepalingen te laten vervallen?	De eerste 2 zinnen van artikel 28.3 worden verwijderd (zie antwoord vraag 89) Met betrekking tot artikel 28.4 verkiezen wij dit artikel te handhaven. Dit artikel is nog onderwerp van discussie tussen overheid (interdepartementale werkgroep contracten) en verzekeraars.
91.	28.3 Graag laten vervallen.	Zie antwoord vraag 89.
92.	28.4 Wij accepteren geen cessie. Graag deze bepaling laten vervallen.	Zie antwoord vraag 90.

	Vraag	Antwoord
93.	28.4 Opdrachtnemer cedeert bij voorbaat alle aanspraken op uitkeringen van verzekeringspenningen, als bedoeld in het eerste lid en voorzover betrekking hebbende op schade, waarvoor Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst jegens Opdrachtgever aansprakelijk is. Opdrachtnemer verplicht zich om deze cessie schriftelijk ter kennis van zijn verzekeraar te brengen en hiervan een afschrift aan Opdrachtgever te zenden, onverminderd de bevoegdheid van Opdrachtgever om hiervan aan deze verzekeraar melding te doen. **Commentaar** Wij kunnen hier simpelweg niet aan voldoen, aangezien haar verzekeringsvoorwaarden dat niet toelaten. Wij stellen dan ook voor deze bepaling te schrappen. **Voorgestelde tekst** Bepaling laten vervallen.	Zie antwoord vraag 90.
94.	Wij stellen voor om artikel 28.4 te schrappen. Dit is ook voor u een voordeel, want in geval van schade zal de afhandeling van de claim door ons geschieden, waarbij wij op grond van onze relatie met u wellicht eerder een coulante houding innemen dan een verzekeraar die slechts als doel heeft om een zo laag mogelijke uitkering te doen.	Zie antwoord vraag 90.
95.	Cessie kunnen wij niet accepteren. Graag deze bepaling laten vervallen.	Zie antwoord vraag 90.
96.	33.c. Verplichtingen die naar hun aard bestemd zijn om ook na ontbinding van deze Overeenkomst voort te duren, behouden nadien hun werking. Tot deze verplichtingen behoren onder meer: c) cessie van verzekeringspenningen (artikel 28 ('Verzekering')), **Commentaar** Zoals ook al t.a.v. 28.4 aangegeven kunnen wij hier niet aan voldoen en stelt zij dan ook voor deze bepaling te schrappen.	Zie antwoord vraag 90.

	Vraag	Antwoord
	Voorgestelde tekst Bepaling laten vervallen.	

Rectificatie vragen/aantwoorden Nota van Inlichtingen Algemeen gedeelte

97.	Wij willen als hoofdaannemer inschrijven en een andere partij als onderaannemer betrekken. Wij vormen dus een gelijkwaardige combinatie. In de nota van inlichtingen geeft u aan, dat wij als hoofdaannemer samen met onze onderaannemer inschrijven wij wel bijlage 4 in moeten vullen waarin we beiden verklaren zowel hoofdelijk als gezamenlijk aansprakelijk te zijn. Volgens ons klopt dat niet met de constructie hoofdaannemer/onderaannemer en dit levert ons juridische problemen op.	bijlage 4 hoeft alleen te worden ingevuld als wordt ingeschreven in combinatie. Bijlage 5 is van toepassing wanneer u inschrijft als hoofdaannemer en voor de uitvoering van de opdracht voornemens bent gebruik te maken van een of meer onderaannemers.Ingeval van onderaanneming is het inderdaad sec de hoofdaannemer die volledig verantwoordelijk is voor de opdracht. Een en ander conform het gestelde in paragraaf 3.1.6 en 3.1.7 van het bidbook.
98.	44 en 45. Wij nemen aan dat niet met terugwerkende kracht de tarieven worden verlaagd wanneer bijvoorbeeld na vijf maanden inzet overgegaan wordt tot een verlenging van drie extra maanden, maar het staat er niet heel expliciet. Ook is onduidelijk hoe u dit vervolgens weegt. Ter informatie sturen we u een arrest toe over staffelkorting, waaruit afgeleid kan worden welke informatie in de beantwoording van u wordt verwacht.	Deze aanname is correct. Van de aangeboden uurtarieven per functieprofiel per Onderscheiden inhuurperiode (< 6 maanden en > 6maanden) - rekeninghoudend met de verwachte verhouding waarin desbetreffende medewerkers zullen worden ingehuurd - worden twee gewogen gemiddelden berekend. Vervolgens wordt van de op deze manier berekende 2 gewogen gemiddelden, één rekenkundig gemiddelde berekend, waarin beide even zwaar meewegen. We maken echter geen onderscheid voor medewerkers die op deeltijdbasis worden ingezet
99.	9 en 10. De concept antwoorden in combinatie met het bidbook doen vermoeden dat u bij inschrijving op drie percelen drie CD-ROM's en negen mappen wenst te ontvangen, nl. per perceel een originele map en per perceel twee kopieën van die originele map. Natuurlijk sturen wij u graag negen complete mappen toe, maar wellicht bedoelt u toch iets anders. Deze concept antwoorden doen ook vermoeden dat u wilt dat elk	Deze aanname is correct. Per perceel ontvangen wij gaarne een offerte

	Vraag	Antwoord
	voorgeschreven format op het perceel afgestemd wordt ingevuld. Bijvoorbeeld van bijlage 9 wordt voor perceel 1 alleen het eerste blok ingevuld en vervolgens wordt in een nieuw document van het format van bijlage 9 alleen voor perceel 2 het tweede blok ingevuld (en dus het eerste blok weer blanco gelaten). U schrijft immers in het bidbook op pagina 12 (2.1 punt 1) dat per perceel een offerte dient te worden ingediend en bij het antwoord op vraag 9 "U kunt volstaan ... aan te geven voor welk perceel ...". Is dit correct?	
100.	In de Nota van Inlichtingen 1 spreken de beantwoordingen van een aantal vragen elkaar naar onze mening tegen. Volgens ons is een verklaring van gezamenlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid bij Europese aanbestedingen alleen van toepassing indien verschillende ondernemingen een combinatie (dwz geen hoofd- en onderaannemingconstructie) vormen (bijlage 4). Indien wordt ingeschreven met een onderaannemer dient de hoofdaannemer zich aansprakelijk te stellen voor deze onderaannemer (bijlage 5). Dient bij vraag 36 en 53 derhalve niet verwezen te worden naar bijlage 5 in plaats van bijlage 4?	Zie beantwoording vraag 97

Resterende vragen Nota van Inlichting Algemene gedeelte

101.	CE-7 pag 23 Indien geen van de partijen een geschikte kandidaat kan aanleveren zou het wel zo netjes zijn om in dat specifieke geval uw aanspraak op het boetebeding (artikel 21) te laten vervallen voor alle mantelpartijen uit het betreffende perceel. U kunt ons namelijk niet vragen u eerst een boete te betalen en daarna ons te vragen een onbe9kende door te leveren.Bent u hiertoe bereid	De pay-roll constructie is komen te vervallen. Voor de boete verwijzen wij u naar artikel 21.2.
102.	Wij nemen aan dat de laatste zin van eis ME-5 op pagina 21 van het Bidbook een vergissing is, althans voor wat betreft het opleggen van	Zie artikel 21.2.

	Vraag	Antwoord
	een boete conform artikel 21 van de raamovereenkomst. De boete die in dat artikel genoemd wordt, is immers slechts van toepassing indien de Diensten (op het gebied van beheer en ontwikkeling SAP systemen) niet volledig zijn verricht binnen de overeengekomen termijn. Op de garantie van artikel 6.2, te weten het binnen vijf werkdagen beschikbaar stellen van een CV, kan artikel 21 dus niet van toepassing zijn, omdat hier niet om een Dienst maar om een offerte wordt gevraagd. Ook de hoogte van de boete is niet te bepalen, aangezien er geen sprake is van tekortkoming in de nakoming van een Werkopdracht. En een boete per werkdag is strijdig met de aard van de tekortkoming van de plicht om tijdig een offerte in te dienen. Indien u dus een boete wenst te bedingen, dan zou dit een éénmalig te betalen bedrag moeten zijn. In de huidige markt waarin SAP-expertise zeer schaars en duur is, zou zo'n boete overigens een zeer onaantrekkelijk aspect van de opdracht zijn en wellicht zelfs marktpartijen ertoe kunnen brengen om af te zien van inschrijving. Kunt u bij nader inzien instemmen met onze zienswijze en de opmerking over de boete bij eis ME-5 laten vervallen?	

Vragen & Antwoorden EU aanbesteding 'Beheer en ontwikkeling SAP-systemen', ref.: 550419/07/DBOB

	Vraag	Antwoord
1.	Er zijn momenteel marktpartijen die voor het verkrijgen van raamcontracten extreem lage prijzen voor funkties aanbieden die zij per saldo niet zullen gaan leveren voor dat tarief. Hoe denkt het ministerie hiermee om te gaan en wat wordt door u aan opdrachtgever geadviseerd om hier zo effectief mogelijk op in te spelen? Wat is, om deze prijstrucage tegen te gaan, de maximale bandbreedte die Justitie hanteert bij haar selectiepoces?	Wij realiseren ons dat hier een bepaald risico in zit. Echter we hanteren geen bandbreedte. De raamovereenkomst moet hiervoor voldoende waarborgen bieden door o.a. garanties en boeteclausules.
2.	Welke procedure heeft het ministerie in gedachte wanneer onverhoopt partijen geselecteerd worden die op termijn niet blijken te kunnen leveren? Wanneer volgt ingebrekestelling en wanneer volgt uitsluiting?	Dit is opgenomen in de raamovereenkomst. Zie hiervoor artikel 6 en artikel 24.
3.	Op welke locaties worden de werkzaamheden uitgevoerd? Kunt U een opgave doen van deze locaties?	Perceel 1: GBO te Zoetermeer Perceel 2: GBO te Zoetermeer of op het hoofdkantoor van het Ministerie Perceel 3: Projectlocatie VHRM, Beatrixlaan te Den Haag of in voorkomend geval GBO te Zoetermeer.
4.	Van elke functie 3 CV's van medewerkers aanleveren die u op deze functieniveau's zou willen voorstellen (=63 CV's). Verwacht u minimaal 63 CV'S?	Nee. Indien uw medewerkers voldoen aan meerdere competentieprofielen, mag u het CV van deze medewerkers bij meerdere profielen aandragen.
5.	Perceel 3: Worden er binnen de raamovereenkomst ook vast omlijste projecten bij 1 leverancier ondergebracht?	Dit heeft de voorkeur. Maar gelet op specialistische karakter van met name perceel 3 moet ook combi van specialisten mogelijk zijn.
6.	Perceel 3;Vallen hier de werkzaamheden van GBO justitie en de werkzaamheden van VHRM (P-direkt)	Ja.
7.	Onder punt 1.5.3 Omvang van de aanbesteding (pagina 8), noemt u maatregelen die de hoogte van het toekomstig omzetpotentieel kunnen beïnvloeden gedurende de looptijd van de nieuw af te sluiten raamovereenkomst, maar niet te kunnen voorspellen hoe uw organisatie zich zal ontwikkelen. De heer Roel Bekker noemt in de Nota Vernieuwing Rijksdienst onder de punten 92 t/m 114, (1) dat zal worden gekomen tot een kaderstellend DG Bedrijfsvoering Rijk met een Directeur ICT en een	"Terecht merkt u op dat de Rijksoverheid aan de vooravond staat van forse organisatieontwikkelingen, die naar verwachting ook de Justitieorganisatie niet onberoerd zullen laten. Op uw vraag is op dit moment echter nog geen enkele betrouwbare voorspelling te geven over de mate waarin Justitie zal deelnemen aan Rijksbrede initiatieven en de aard van eventuele

	Vraag	Antwoord
	inkoopfunctie en (2) dat een centrale beheersorganisatie zal worden opgericht. ◦ Mogen wij uit punt 95 van die Nota aflezen, dat het bestuursdepartement van Justitie volwaardig mee zal doen, tenzij de kaderstellend DG op concrete gevallen instemt met een uitzondering? ◦ Wat is daarvan de betekenis voor deze mantelovereenkomst, met name op het gebied van de aard van de werkzaamheden, de omvang en mogelijkheid tot verlenging van de mantel op de drie percelen?	veranderingen en het tijdpad veranderingen daarvan, mede ook gezien de lange termijn (vier jaar) waarover deze veranderingen zich zullen uitstrekken."
8.	U geeft aan dat u maximaal vijf dagen na aanvraag een offerte wilt ontvangen voor reguliere werkzaamheden. Wat is de termijn waarop u een offerte verwacht voor projectwerkzaamheden?	Idem, dus ook 5 dagen. Hiervan wordt alleen afgeweken ingeval van zeer complexe aanvragen.
9.	AE-1, pag 12 Indien we voor 3 percelen willen inschrijven, dienen we drie separate offertes in te leveren. Bij elke inschrijving per perceel dient dan *Bijlage 1* ingevuld te worden. Wilt u dat we dan in de eerste tabel van *Bijlage 1* aangeven dat we voor alle 3 de percelen inschrijven of wilt u dat we dan alleen aangeven voor welk perceel de betreffende offerte geldt?	U kunt volstaan door in bijlage 1 aan te geven voor welk perceel de bijgesloten offerte geldt.
10.	AE-3, Pag 13 U vraagt per perceel een offerte in drievoud, waarvan 1 origineel gekenmerkt exemplaar. Mogen de andere 2 papieren versies kopieën zijn van het originele exemplaar? Hebben wij goed begrepen u de digitale versie niet als onderdeel van de drie gevraagde exemplaren beschouwt?	Ja. Natuurlijk indien de kopieën duidelijk leesbaar zijn. De digitale versie willen wij graag ontvangen naast de 3 gevraagde exemplaren.
11.	**Onderdeel 5.3.1** Kunt u aangeven hoeveel doorlooptijd er door uw organisatie minimaal in acht wordt genomen tussen het uitzetten van een reguliere aanvraag en de gewenste startdatum. En hoe ziet u dit in relatie tot de aanlevergarantie van een geschikte kandidaat ?	Dit verschilt per werkopdracht. Opdrachtgever streeft er naar om tussen het uitzetten van de reguliere aanvraag en de gewenste startdatum een termijn van 2 weken aan te houden. Zie ME-4. Uitzondering zijn eventuele 'spoedaanvragen'.
12.	Bent u bereid de geselecteerde partijen inzicht te geven in uw projectplanning	Ja, indien mogelijk.

	Vraag	Antwoord
	voor een bepaalde periode (maand, kwartaal, jaar)?	
13.	Kunt u aangeven hoe het verwachte vraagprofiel (per perceel, periode en functie) er over de contractperiode uit ziet?	Wij hebben in het bidbook §1.5.3 een schatting gegeven voor het totale inkoopvolume 2008. Per functie/per periode is dit lastig of niet aan te geven.
14.	Is het mogelijk om een overzicht te ontvangen van uw 'gebruik' over de laatste contractperiode?	Nee, wij hebben er voor gekozen om een schatting te geven voor de toekomst.
15.	Kunt u verder uitweiden over wat u verstaat onder een 'payroll constructie'?	Wij hebben, na intern beraad, besloten de "pay-roll" constructie om moverende redenen te verwijderen uit deze aanbesteding. Alle onderdelen/artikelen uit het bidbook en de raamovereenkomst, die betrekking hebben op pay-roll constructies komen hierbij te vervallen. Daarnaast heeft dit gevolgen voor de gunningscriteria. CW-2 komt hierbij te vervallen. De maximaal te behalen 10 punten voor deze wensen zullen worden toegevoegd aan CW-1. Het maximaal te behalen punten voor CW-1 wordt hierbij 40 en CW-1 zal voor 40% meewegen in de beoordeling
16.	Hoe kunnen partijen, die onbekend zijn met uw processen en procudures hiervan kennis opdoen?	Dit is afhankelijk van de situatie.U kunt er vanuit gaan dat voldoende gedocumenteerd is en daarnaast een hoop processen niet justitie, maar overheid (publiek) specifiek zijn.
17.	Staat u, in het geval dit vanuit kostenoogpunt voordelig is, open voor levering van diensten vanaf andere locaties dan de huidige locatie?	Dit is afhankelijk van het type opdracht en de situatie. Het is aan opdrachtgever om dit in voorkomende gevallen al dan niet te overwegen c.q. goed te keuren.
18.	§ 2.2, AE-2. Dienen alle drie de exemplaren tabbladen te bevatten of alleen het originele exemplaar?	In het bidbook worden de tabbladen niet verder aangegeven, daarom dienen alle exemplaren (van de offerte) overzichtelijk te zijn opgesteld en geheel volgens de in het bidbook aangegeven volgorde. Uw offerte dient aan alle in bijlage 14 "checklist eisen"te voldoen en de vermelde bijlagen te bevatten waarbij

	Vraag	Antwoord
		dezelfde volgorde dient te zijn aagehouden (zie §2.3)
19.	Het bidbook, paragraaf 2.3 punt 5, spreekt van "De standaardformulieren (Bijlagen) die u eveneens digitaal heeft ontvangen [...]". Wij hebben het bidbook in zijn digitale vorm gedownload en dit bevat 17 bijlagen. Echter, bijvoorbeeld bijlage 17, 'Label verpakking aanbieding', is leeg op de hiervoor vermelde kop na. Zijn er aanbestedingsstukken, in digitale dan wel in papieren vorm, die niet of niet compleet zijn opgenomen in het ene document van het downloadbare bidbook? Zo ja, dan willen wij u verzoeken die ons te doen toekomen.	Nee. Dit geldt alleen voor bijlage 17. Alle bijlagen die tevens "los" zijn toegevoegd, betreft de bijlagen die ingevuld dienen te worden.
20.	1. In paragraaf 3.4.1 van het bidbook stelt u: "Om de financiële draagkracht van de onderneming te kunnen beoordelen wordt een passende accountantsverklaring verwacht waarin in ieder geval de volgende tekst is opgenomen: 'verklaard wordt dat inschrijver naar het oordeel van de bank [...]'". Mogen wij aannemen dat hier 'accountantsverklaring' moet zijn 'bankverklaring', zoals bedoeld in artikel 48 lid 1 sub a van het BAO?	Hier wordt een bankverklaring bedoeld.
21.	**Hoofdstuk 3** *3.4.1 (Accountants-verklaring)* U vraagt om een accountantsverklaring. Wenst u hier eigenlijk een bankverklaring gelet op uw opgevoerde tekst? "Verklaard wordt dat de inschrijver naar het oordeel van de BANK, ..."	Zie vraag 20
22.	**Onderdeel 3.4.1** Om de financiële draagkracht van de onderneming te kunnen beoordelen wordt een passende accountantsverklaring verwacht waarin in ieder geval de volgende tekst is opgenomen: "verklaard wordt dat inschrijver naar het oordeel van de bank, op grond van haar bekende financiële gegevens, in staat is voorliggende opdrachten de komende jaren uit te kunnen voeren en de afgelopen 3 jaren aan zijn financiële verplichtingen heeft voldaan." Deze verklaring dient origineel te zijn en niet afgegeven voor 1 september 2007. In deze verklaring dient verwezen te worden naar de aard en omvang van deze aanbesteding (voor één of meerdere percelen).	Zie vraag 20
23.	**Pagina 17 eis KE-8/ Bijlage 5** In deze eis is gesteld dat ingeval van onderaanneming c.q. inhuur bij derden volstaan kan worden met het invullen van Bijlage 5, waarbij er geen gegevens	Dat klopt. 6.1d zal derhalve verwijderd worden

	Vraag	Antwoord
	van de natuurlijke- c.q. rechtspersonen die als onderaannemer fungeren hoeven worden te overlegd. Mogen wij aannemen dat de verplichting opgenomen in artikel 6.1.d niet van toepassing is, indien wij bijlage 5 ondertekenen en dat wij indien de situatie zich voor doet dan gebruik kunnen maken van onderaanneming c.q. derden (ZZP'ers)?	
24.	KE-11 U vraagt in deze eis om het volgende: *"Om de financiële draagkracht van de onderneming te kunnen beoordelen wordt een passende accountantsverklaring verwacht waarin in ieder geval de volgende tekst is opgenomen: "verklaard wordt dat inschrijver naar het oordeel van de bank, op grond van haar bekende financiële gegevens, in staat is voorliggende opdrachten de komende jaren uit te kunnen voeren en de afgelopen 3 jaren aan zijn financiële verplichtingen heeft voldaan." Deze verklaring dient origineel te zijn en niet afgegeven voor 1 september 2007. In deze verklaring dient verwezen te worden naar de aard en omvang van deze aanbesteding (voor één of meerdere percelen)."* Wilt u dat wij hier een bankverklaring overleggen of dat wij de accountantsverklaring overleggen van onze laatste jaarrekening.	Zie vraag 20
25.	KE-11 pag 17 U vraagt om een **accountantsverklaring** te overleggen, waarin "verklaard wordt dat inschrijver **naar het oordeel van de bank**, op grond van haar bekende financiële gegevens, in staat is voorliggende opdrachten de komende jaren uit te kunnen voeren en de afgelopen 3 jaren aan zijn financiële verplichtingen heeft voldaan" Onze accountant voorziet niet in uitspraken over zaken die hen niet aangelegen zijn en deelt de mening dat het gevraagde onder de verantwoordelijkheid valt van de bank waar Gegadigde als klant zaken mee doet. Wij kunnen wel voorzien in een verklaring van onze bank waarin wij de gevraagde zinsneden vermelden en horen graag van u een dergelijke verklaring accepteert.	Zie vraag 20

	Vraag	Antwoord
26.	**Pagina 17 eis KE-11** In deze eis stelt Justitie dat er een passende accountantsverklaring moet worden geleverd ter beoordeling van de financiële draagkracht. In de voorgeschreven tekst wordt verwezen naar het oordeel van de bank. Bedoeld Justitie hier een verklaring afgegeven door een accountant of wordt er een bankverklaring bedoeld? Onze ervaring met accountants en banken heeft geleerd dat accountants en banken nooit verklaringen willen verstrekken over toekomstige situaties van hun cliënten. Dit hang samen met mogelijke aansprakelijkheden die daaruit kunnen voortvloeien. De door justitie voorgestelde verklaring zal dan ook niet door onze bank worden verstrekt. Is Justitie bereid een door onze bank opgestelde standaard verklaring te accepteren, die door vele andere overheidsorganisaties ook is geaccepteerd?	Zie vraag 20
27.	Vraag: in KE-11 vraagt u om een accountantsverklaring, waarna in de tekst die in de verklaring opgenomen is, om een het oordeel van de bank gevraagd wordt. Kunt u aangeven of u een accountantsverklaring en/of een bankverklaring wenst te ontvangen?	Zie vraag 20
28.	In eis KE-11 wordt gesproken over "een passende accountantsverklaring", even verder staat "naar het oordeel van de bank". Wij nemen aan dat het eerste een vergissing is, omdat accountants dit soort verklaringen doorgaans niet afgeven en dat er dus een passende verklaring van een bank wordt bedoeld. Kunt u dit bevestigen?	Zie vraag 20
29.	§ 3.4.1, KE-11. Deze eis heet accountantsverklaring maar in de verplicht op te nemen tekst staat 'naar het oordeel van de *bank*'. Dient de gevraagde verklaring door een accountant of een bank te worden afgegeven? Indien de bank niet kan instemmen met deze tekst, is het bijsluiten van de jaarrekeningen en goedkeurende accountantsverklaringen dan afdoende?	Zie vraag 20
30.	U geeft bij eis KE-15 op pagina 18 van het bestek aan, dat u per functie van drie medewerkers een CV wilt ontvangen. Is het juist dat wij uitgaan voor de drie percelen bij elkaar, van 22 elementaire functies (conform bijlage 6, pagina 35) en dat daarmee het totaal aantal bij te voegen CV's 66 is om (uiteraard	Zie hiervoor het antwoord bij vraag 4

	Vraag	Antwoord
	uitgaande van kwalitatief goede CV's) het maximaal puntenaantal te kunnen verkrijgen bij elk van de percelen, zoals aangegeven bij de gunningscriteria op pagina 19?	
31.	KE-15 pag 18 U vraagt 3 verschillende CV per functie aan te leveren. Sommige functies komen in meerdere percelen voor. Mag een CV van één dezelfde persoon bij elk afzonderlijk perceel opnieuw worden opgenomen of dienen alle aangeleverde CV uniek te zijn. (Moeten we dus bijvoorbeeld in geval van inschrijving op alle drie de percelen 9 verschillende CV's aanleveren?)?	Zie hiervoor het antwoord bij vraag 4
32.	**Pagina 19 Tabel A en Tabel B** Kunt u inzicht geven welke beoordelingscriteria u hanteert voor de diverse aspecten en hoe de deelbeoordelingen van de diverse offertes op de genoemde punten onderling worden gewaardeerd (lineair, op basis van vooraf gedefinieerde rankingpunten per eis etc.)	Tabel A en B op pagina 19 geeft aan op basis van welke gunningscriteria er beoordeeld gaat worden en hoeveel punten er per wens maximaal te behalen zijn. En daarnaast de weging van de verschillend wensen. MW-1 en MW2 worden gewaardeerd op basis van vooraf gedefinieerde ranking punten. Zie vraag 40 CW-1 wordt lineair beoordeeld. Zie vraag 44
33.	**Pagina 20 eis ME-2/MW-1/MW-2** Mogen wij aannemen dat voor deze eis alleen medewerkers, die op de payroll van Nederlandse vestigingen staan worden bedoeld?	Ja, tenzij u medewerkers wilt aanbieden die niet in Nederland op de pay-roll staan, maar wel binnen de gestelde termijn beschikbaar zijn (ME-5) en natuurlijk aan het profiel voldoen.
34.	In § 2.5 staat dat per wens een korte uiteenzetting geven moet worden met vermelding wenscode. Is voor wens MW-1 en MW-2 het invullen van bijlage 9 alleen niet voldoende?	Ja, dat is voldoende
35.	**Pagina 20 eis ME-2/MW-1/MW-2** Geldt voor deze eis tevens dat het medewerkers zijn die de Nederlandse taal in woord en geschrift goed beheersen?	Ja
36.	ME-2 pag 20 Wij zijn voornemens om samen met een andere BV in een hoofdaannemer-onderaannemer constructie in te schrijven op een perceel. Gezamenlijk willen we alle aanvragen van Justitie proberen in te vullen, waarbij we geen onderscheid willen maken in de verschillende bedrijven. Mogen wij de aantallen medewerkers van onze bedrijven per functie bij elkaar	Ja. Let er hierbij tevens op dat bijlage 4 wordt ingevuld

	Vraag	Antwoord
	optellen bij het invullen van *Bijlage 9*?	
37.	ME-4 pag 20 "Aan opdrachtgever worden slechts medewerkers aangeboden die voldoen aan de beveiligingsvoorwaarden zoals geformuleerd in paragraaf 4.4.4 "geheimhouding en beveiliging". Waar is paragraaf 4.4.4 te vinden?	Hier staat inderdaad een foute verwijzing. Het betreft hier artikel 14 en 15 van de Raamovereenkomst (bijlage 11).
38.	ME-5 pag 21 Bij gunning vraagt u ons om voor de komende jaren, op elk moment in deze tijdsperiode, voor elke mogelijke functie medewerkers beschikbaar te houden voor het Ministerie van Justitie. Als we niet in staat zijn een geschikte kandidaat aan te bieden krijgen we een boete. Wij hopen dat u begrijpt dat dit bedrijfseconomisch en praktisch gezien niet te realiseren is. Hoe eerder wij echter op de hoogte zijn van een nieuwe aanvraag, des te beter kunnen wij daar als bedrijf rekening mee houden. Bent u bereid deze eis te laten vervallen? Bent u bereid bijvoorbeeld een ruimere aankondigingstermijn te hanteren voor uw aanvragen (bijvoorbeeld 2 weken) zodat we beter in staat zijn aan uw wensen te voldoen?	Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 11. Nadat wij CV's hebben ontvangen, willen wij onder andere nog een gesprek met de aangeboden kandidaat. Wij streven er naar de termijn tussen de aanvraag en de startdatum op minimaal 2 weken te houden Wij gaan er vanuit dat inschrijvers inzicht hebben in de bezetting/beschikbaarheid van hun medewerkers
39.	ME-8 pag 21 U wilt de facturatie gaat per maand en de urenverantwoording per week. Wij stellen voor de urenverantwoording ook per maand bij te houden en daarmee gelijk te laten lopen met de facturatie. Dat scheelt beide partijen een hoop administratie. Staat u hier open voor?	Hier kunnen wij helaas niet aan beantwoorden. Wij wensen een urenverantwoording per week.
40.	Bij de beschrijving van de gunningscriteria MW-1 en MW-2 op pagina 20 van het Bidbook ontbreekt een toelichting op hoe u de opgegeven aantallen medewerkers en de percentages SAP-gecertificeerden omrekent tot een puntenaantal. Op basis van de jurisprudentie verwachten wij een nadere en gedetailleerde toelichting op de wijze van beoordelen. Kunt u aangeven hoe de opgegeven aantallen en percentages worden omgerekend tot een puntenaantal, bij voorkeur tevens toegelicht met een getallenvoorbeeld?	Wij zijn van mening dat wij volledig voldoen aan de transparantiebeginselen doordat wij inzicht verschaffen in het totaal te behalen punten per wens/onderdeel en de weging van de onderscheiden wensen. Ook blijkt uit de formulering van de wensen wat voor opdrachtgever belangrijk is. MW-1: Hierbij kennen wij punten toe (maximaal 40) naar aanleiding van de mate waarin voor de functieprofielen medewerkers beschikbaar zijn. Deze mate verschilt per functie profiel.

	Vraag	Antwoord
		MW-2: Hierbij kennen wij punten toe (maximaal 20) naar aanleiding van het percentage medewerkers dat SAP gecertificeerd is. Hoe lager het percentage, des te lager het aantal punten
41.	**Pagina 20 eis MW-2** Betreft dit een percentage van de kolom "In loondienst" uit bijlage 9 of een percentage van de kolom "Totaal aantal medewerkers"?	Het betreft hier geen percentage, maar het totaal aantal medewerkers dat SAP gecertificeerd is.
42.	MW-1 U vraagt in deze wens het volgende: *"Vermeld het aantal medewerkers dat bij u werkzaam is, die voldoen aan de functieprofielen zoals beschreven in bijlage 9. Geef dit duidelijk aan per perceel/ per genoemd functieprofiel."* Kunnen wij medewerkers bij meerdere functieprofielen opnemen, indien zij op meerdere functies kunnen worden ingezet?	Nee, dat is niet toegestaan, daar medewerkers maar 1 keer kunnen worden ingezet
43.	Wij nemen aan dat de laatste zin van eis ME-5 op pagina 21 van het Bidbook een vergissing is, althans voor wat betreft het opleggen van een boete conform artikel 21 van de raamovereenkomst. De boete die in dat artikel genoemd wordt, is immers slechts van toepassing indien de Diensten (op het gebied van beheer en ontwikkeling SAP systemen) niet volledig zijn verricht binnen de overeengekomen termijn. Op de garantie van artikel 6.2, te weten het binnen vijf werkdagen beschikbaar stellen van een CV, kan artikel 21 dus niet van toepassing zijn, omdat hier niet om een Dienst maar om een offerte wordt gevraagd. Ook de hoogte van de boete is niet te bepalen, aangezien er geen sprake is van tekortkoming in de nakoming van een Werkopdracht. En een boete per werkdag is strijdig met de aard van de tekortkoming van de plicht om tijdig een offerte in te dienen. Indien u dus een boete wenst te bedingen, dan zou dit een éénmalig te betalen bedrag moeten zijn. In de huidige markt waarin SAP-expertise zeer schaars en duur is, zou zo'n boete overigens een zeer onaantrekkelijk aspect van de opdracht zijn en wellicht zelfs marktpartijen ertoe kunnen brengen om af te zien van inschrijving. Kunt u bij nader inzien instemmen met onze zienswijze en de opmerking over de boete bij eis ME-5 laten vervallen?	Wij zijn van mening dat het tijdig aanbieden van geschikte kandidaten een wezenlijk onderdeel van de dienstverlening is. Wij zullen in overweging nemen om hier een vast bedrag voor te bepalen. Wij willen dit punt graag parkeren en beantwoorden in de nota van inlichting betreffende de raamovereenkomst.

	Vraag	Antwoord
44.	Bij de beschrijving van de gunningscriteria CW-1 en CW-2 op pagina's 22 resp. 23 van het Bidbook ontbreekt een toelichting hoe u de opgegeven tarieven resp. percentage omrekent tot een puntenaantal. Graag vernemen we, in lijn met de jurisprudentie, de wijze van beoordelen in meer detail, met daarbij uitleg hoe de opgegeven tarieven en het percentage payroll-constructie worden omgerekend tot een puntenaantal (liefst met een getallenvoorbeeld ter adstructie).	CW-1. Het laagste uurtarief wordt gesteld op 100% en wordt gehonoreerd met 40 punten. Als het door u aangeboden tarief bijvoorbeeld 25% hoger ligt dan het laatste tarief, zal dit voor u een score van 30 punten opleveren. CW-2. Is komen te vervallen. Zie motivatie vraag 15
45.	CE-1 pag 22 De tarieventabel uit bijlage 10 is voor vele uitleg vatbaar. Kunt u aangeven hoe u de tarieventabel interpreteert? Voorbeeld: OG en ON gaan een contract aan voor 7 maanden. Is het tarief van de betreffende medewerker de eerste 6 maanden dan "**tarief 0-6 maanden**" en vanaf maand 7 "**tarief > 6 maanden**"? Of is het tarief gedurende de gehele looptijd die van "**tarief > 6 maanden**"? Gelden deze zelfde regels voor iemand die bijvoorbeeld 3 dagen per week wordt ingezet? Onze overheadkosten zijn namelijk relatief hoger voor iemand die op deeltijdbasis wordt ingezet.	Van de aangeboden uurtarieven per functieprofiel per Onderscheiden inhuurperiode – rekeninghoudend met de verwachte verhouding waarin desbetreffende medewerkers zullen worden ingehuurd – wordt een gewogen gemiddeld berekend. Vervolgens wordt van de op deze manier berekende 2 gewogen gemiddelden, één gewogen rekenkundig gemiddelde berekend, waarin beide gewogen gemiddelden even zwaar meewegen. We maken echter geen onderscheid voor medewerkers die op deeltijdbasis worden ingezet.
46.	Dienen we onze tarieven zowel bij de eisen (CE-1) als wensen (CW-1) op te nemen?	Nee, CE-1 geeft aan dat bijlage 10 volledig dient te worden ingevuld en enkel op deze manier tarieven worden aangegeven. CW-1 betreft de beoordeling op basis van het laagste tarief.
47.	CE-7 pag 23 Indien geen van de partijen een geschikte kandidaat kan aanleveren zou het wel zo netjes zijn om in dat specifieke geval uw aanspraak op het boetebeding (artikel 21) te laten vervallen voor alle mantelpartijen uit het betreffende perceel. U kunt ons namelijk niet vragen u eerst een boete te betalen en daarna ons te vragen een onbekende door te leveren.Bent u hiertoe bereid	Wij zullen dit in overweging nemen. Wij willen dit punt graag parkeren en beantwoorden in de nota van inlichting betreffende de raamovereenkomst
48.	Hoofdstuk 4, gunningscriteria. Kunt u nader aangeven hoe de punten toekenning plaats zal vinden? Worden de punten bijvoorbeeld toegekend op basis van relatieve verschillen van de andere inschrijvers of op basis van de ranking (nummer 1 krijgt maximale punten, nummer 2, ¾ van de punten	Zie antwoord op vraag 32

	Vraag	Antwoord
	enz.)?	
49.	**Bijlage 8** *(interfaces)* Er worden interfaces opgesomd waarbij wordt aangegeven dat "in het algemeen gebruik is gemaakt van het z.g.n. Batch-Input Map principe". Verder wordt gesteld dat er interfaces zullen worden gebouwd met de applicatie REIS. Zullen de werkzaamheden zich beperken tot de SAP kant (BIM, Idoc)?	De werkzaamheden zullen zich inderdaad beperken tot de SAP-kant
50.	Uit Bijlage 8 is niet gebleken welke SAP release beheerd moet worden. In het kader van het beheer willen wij weten welke SAP versie het betreft?	het betreft SAP 4.6 B
51.	Wij menen inconsistenties te constateren in de opsommingen van gevraagde competentieprofielen tussen de bijlagen 6 en 9 bij het bidbook. Zo spreekt voor perceel 2 bijlage 6 van een "Functioneel Applicatiebeheerder", welke wij voor dit perceel niet terugvinden in bijlage 9. Daarentegen noemt bijlage 9 voor perceel 2 een "Functioneel Applicatieontwerper", die wij niet terugvinden in bijlage 6. Wij vragen u aan te geven wat de definitieve, leidende opsomming van gevraagde competentieprofielen en hun benamingen is: die in bijlage 6, die in bijlage 9 of nog een andere.	In perceel 1 spreken we over applicatiebeheerders, daar waar wij in perceel 2 spreken over applicatieontwerpers.
52.	**Bijlage 9 Personeelsbezetting** (toelichting: Wij zijn in staat één of meerdere onderaannemers te betrekken in de diverse deelovereenkomsten. hierdoor is het potentieel van het "Totaal aantal medewerkers" dat mogelijk kan worden ingezet variabel. Het op te geven aantal kan qua aantallen medewerkers heel hoog zijn, waardoor het percentage in de kolom "in loondienst" heel laag wordt. Dit heeft als onbedoeld effect dat het lijkt dat wij een groot deel van de dienstverlening bij onderaannemers onderbrengen) 1. Kun u toelichten hoe u in de beoordeling met deze variabelen omgaat? 2. Hoe wordt de kolom "Totaal aantal medewerkers" gewogen t.o.v. de kolommen "In loondienst" en "Totaal aantal medewerkers SAP gecertificeerd" en vice versa? 3. Hanteert Justitie bij de beoordeling per kolom qua aantallen medewerkers een boven- en ondergrens? Zo ja, welke grenzen zijn dit?	Zie antwoord op vraag 40

	Vraag	Antwoord
53.	**Onderdeel bijlage 9 Personeelsbezetting** Indien wij gezamenlijk met een ander bedrijf (in onderaanneming) een aanbieding doet gaan wij ervan uit dat de op te geven personeelsbezetting een totaalbeeld dient te zijn van deze twee bedrijven. Is deze aanname correct ? Indien nee, kunt u dan nader toelichten hoe de verdelingen vermeld dienen te worden.	Ja, deze aanname is correct. Let wel dat u tevens bijlage 4 in dient te vullen
54.	Indien ingeschreven wordt met een onderaannemer, mogen de personeelsgegevens (bijlage 9) dan opgeteld worden?	Ja, zie antwoord vraag 53
55.	Mogen er ook referenties van de onderaannemer worden opgenomen?	Ja, alleen indien u gezamenlijk inschrijft.
56.	Dient door een eventuele onderaannemer alleen bijlage 5 ingevuld te worden of dient er meer informatie te worden bijgesloten.	Zie ook vraag 53.
57.	Bijlage 12, artikel 5. In dit artikel staat een andere indeling dan in het bidbook (mbt het geven van kortingen bij langdurige inzet). Kan dit onderdeel conform het bidboek worden aangepast?	Ja, dit zal worden aangepast in bijlage 12.
58.	Bijlage 14. Is instemming door middel van invulling en parafering van deze bijlage voldoende voor de algemene eisen, materie-inhoudelijke eisen en juridische eisen? Zo ja, hoeft bijlage 13 dan ook niet meer opgenomen te worden?	Wij verzoeken de inschrijvers beide bijlagen te ondertekenen.
59.	Bijlage 16: Specificatie referentie Hier staat het volgende: *"Per referentie dient u één formulier in te vullen. U dient bij elke referentie een (kopie) verklaring toe te voegen zoals omschreven in de tekst van dit selectiecriterium '"* In de tekst van het selectiecriterium (paragraaf 3.5.1) wordt echter niets over een verklaring genoemd. Volstaan wij voor deze vraag met het invullen van het format van Bijlage 16?	Ja, daar kunt u meer volstaan
60.	Bijlage 16. Boven het referentieformulier staat 'U dient bij elke referentie een (kopie) verklaring toe te voegen zoals omschreven in de tekst van dit selectiecriterium'. Bij KE-13 wordt niet om een verklaring gevraagd. Kunt u de	Zie vraag 59 en antwoord

Vragen & Antwoorden EU aanbesteding 'Beheer en ontwikkeling SAP-systemen', ref.: 550419/07/DBOB

	Vraag	Antwoord
	opmerking in de bijlage toelichten?	

Van: [redacted] namens Tenders <mbx_Tenders@ordina.nl>
Verzonden: donderdag 22 november 2007 15:18
Aan: Aanbesteding CoZa - DBOB
Onderwerp: Vragen n.a.v NvI Juridisch gedeelte

Geachte [redacted]

Na bestudering van uw Nota van Inlichtingen betreffende het juridisch gedeelte en de aangepaste model Raamovereenkomst van de aanbesteding "Detachering en ontwikkeling SAP systemen" gepubliceerd onder nummer 2007/S 195-237384 hebben wij geconstateerd dat er nieuwe aspecten zijn opgenomen. Aangezien deze nieuw zijn hebben wij hier nog niet eerder een vraag over kunnen stellen c.q. tekstvoorstel kunnen doen.

Onze opmerkingen betreffen artikel 21.2.
We begrijpen de intentie van Justitie om zoveel mogelijk zekerheid te krijgen ten aanzien van levering, juist in een krappe markt. Echter, de wijze waarop dit nu in de modelovereenkomst is opgenomen is eenzijdig en kan leiden tot onbedoelde neveneffecten. Een, mogelijk onbedoeld, neveneffect is dat bij een bulkaanvraag CV's de leverancier een reeks boetes krijgt bij niet leveren, zonder dat leverancier zich hierop heeft kunnen voorbereiden. Indien Justitie een dergelijke boeteclausule wil handhaven stellen wij het volgende voor:

- Het artikel kan meer wederkerig gemaakt worden door regelmatig met leveranciers te overleggen over de verwachte behoefte aan inhuur in de komende periode (bijvoorbeeld één tot drie maanden vooruit), door het geven van een omzetgarantie of door de beschikbaarheidstermijn te verruimen.
- In een krappe SAP-markt als nu verwachten wij niet te kunnen garanderen dat wij te alle tijde het gevraagde profiel geschikt en beschikbaar hebben. Een boeteclausule verandert niets aan deze markt. De huidige omschrijving leidt ertoe dat indien een leverancier een geschikte en beschikbare kandidaat heeft aangeboden en de twee andere niet, de twee andere een boete krijgen. Dit terwijl het belangrijkste doel van Justitie, het vinden van een geschikte beschikbare kandidaat, is bereikt.
- Ook leveranciers die van de 30 aanvragen slechts één keer niet kunnen aanbieden, krijgen in de huidige situatie automatisch een boete. Ons inziens is een boete met name gerechtvaardigd indien leverancier structureel tekortschiet in haar levering.
- Ons voorstel is het artikel in lijn te brengen met het gestelde in "ME-5" van het bestek. Dit betekent dat de boete niet automatisch in werking treedt, maar zo nodig op basis van redelijkheid en billijkheid wordt toegepast.

Wij verwachten u hiermee ideeën te hebben aangedragen die de intentie van Justitie steunen, maar recht doen aan de mogelijkheden van leveranciers in de huidige markt en dat u op basis van genoemde argumenten bereid bent artikel 21.2 aan te passen.

met vriendelijke groet,
[redacted]

Ordina
Ringwade 1
Postbus 7101
3430 JC Nieuwegein

E [redacted]
T
F
M
I http://www.ordina.nl

ORDINA. OPGELOST.
CONSULTING | ICT | OUTSOURCING

Van: [redacted] namens Tenders <mbx_Tenders@ordina.nl>
Verzonden: vrijdag 30 november 2007 11:26
Aan: Aanbesteding CoZa - DBOB
Onderwerp: FW: Opening offerte EA 'beheer en ontwikkeling SAP systemen'

Geachte

In eerste instantie hebben we aangegeven dat [redacted] aanwezig zal zijn bij de opening van de aanbesteding. Door de gewijzigde datum is dit agenda technisch niet meer mogelijk en zal [redacted] aanwezig zijn.

met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: Tenders
Verzonden: woensdag 14 november 2007 15:09
Aan: aanbesteding.coza@minjus.nl
Onderwerp: Opening offerte EA 'beheer en ontwikkeling SAP systemen'

Geachte mevrouw Buijs,

Bij de openbare offerte opening op 22 november aanstaande om 14.00 uur zal van ons bedrijf [redacted] aanwezig zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bidmanagement & Sales Support, [redacted]
Ringwade 1, 3439 LM Nieuwegein
Postbus 7101, 3430 JC Nieuwegein
Tel.: [redacted]
Fax: [redacted]
[redacted]
http://www.ordina.nl

ORDINA. OPGELOST.
CONSULTING | ICT | OUTSOURCING

Disclaimer

Dit bericht met eventuele bijlagen is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u niet de bedoelde ontvanger bent, wordt u verzocht de afzender te waarschuwen en dit bericht met eventuele bijlagen direct te verwijderen en/of te vernietigen. Het is niet toegestaan dit bericht en eventuele bijlagen te vermenigvuldigen, door te sturen, openbaar te maken, op te slaan of op andere wijze te gebruiken. Ordina N.V. en/of haar groepsmaatschappijen accepteren geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit de inhoud en/of de verzending van dit bericht.

This e-mail and any attachments are confidential and is solely intended for the addressee only. If you are not the intended recipient, please notify the sender and delete and/or destroy this message and any attachments immediately. It is prohibited to copy, to distribute, to disclose or to use this e-mail and any attachments in any other way. Ordina N.V. and/or its group companies do not accept any responsibility nor liability for any damage resulting from the content of and/or the transmission of this message.

Van: Tenders <mbx_Tenders@ordina.nl>
Verzonden: maandag 8 oktober 2007 10:53
Aan: Aanbesteding CoZa - DBOB
Onderwerp: Aanvraag bidbook Europese Aanbesteding 550419/07/DBOB

Geachte [redacted]

Met belangstelling heeft Ordina kennisgenomen van de aanbesteding van het Ministerie van Justitie betreffende "Beheer en Ontwikkeling SAP systemen" met kenmerk 550419/07/DBOB.

Graag ontvangen wij van u het bidbook op onderstaand adres:

Ordina
afdeling Bidmanagement & Sales Support
T.a.v. [redacted]
Postbus 7101
3430 JC NIEUWEGEIN

Bij voorkeur ontvangen we de documenten ook elektronisch op het navolgende e-mail adres: tenders@ordina.nl.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Sales Support & Bid Management
Ringwade 1, 3439 LM Nieuwegein
Postbus 7101, 3430 JC Nieuwegein
T. [redacted]
E: [redacted]

ORDINA
CONSULTING | ICT | OUTSOURCING

Van: [redacted] namens Tenders <mbx_Tenders@ordina.nl>
Verzonden: vrijdag 30 november 2007 11:26
Aan: Aanbesteding CoZa - DBOB
Onderwerp: FW: Opening offerte EA 'beheer en ontwikkeling SAP systemen'

Geachte [redacted]

In eerste instantie hebben we aangegeven dat [redacted] aanwezig zal zijn bij de opening van de aanbesteding. Door de gewijzigde datum is dit agenda technisch niet meer mogelijk en zal [redacted] aanwezig zijn.

met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: Tenders
Verzonden: woensdag 14 november 2007 15:09
Aan: aanbesteding.coza@minjus.nl
Onderwerp: Opening offerte EA 'beheer en ontwikkeling SAP systemen'

Geachte [redacted]

Bij de openbare offerte opening op 22 november aanstaande om 14.00 uur zal van ons bedrijf [redacted] aanwezig zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
http://www.ordina.nl

ORDINA. OPGELOST.
CONSULTING | ICT | OUTSOURCING

Disclaimer

Dit bericht met eventuele bijlagen is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u niet de bedoelde ontvanger bent, wordt u verzocht de afzender te waarschuwen en dit bericht met eventuele bijlagen direct te verwijderen en/of te vernietigen. Het is niet toegestaan dit bericht en eventuele bijlagen te vermenigvuldigen, door te sturen, openbaar te maken, op te slaan of op andere wijze te gebruiken. Ordina N.V. en/of haar groepsmaatschappijen accepteren geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit de inhoud en/of de verzending van dit bericht.

This e-mail and any attachments are confidential and is solely intended for the addressee only. If you are not the intended recipient, please notify the sender and delete and/or destroy this message and any attachments immediately. It is prohibited to copy, to distribute, to disclose or to use this e-mail and any attachments in any other way. Ordina N.V. and/or its group companies do not accept any responsibility nor liability for any damage resulting from the content of and/or the transmission of this message.

Totaal overzicht beoordeling

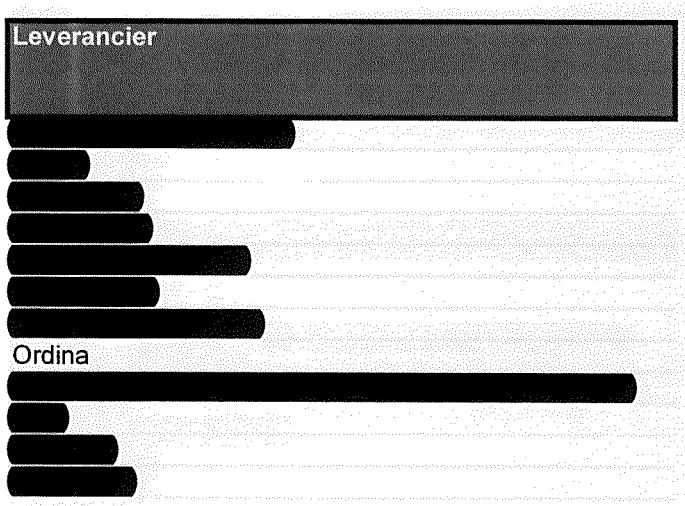

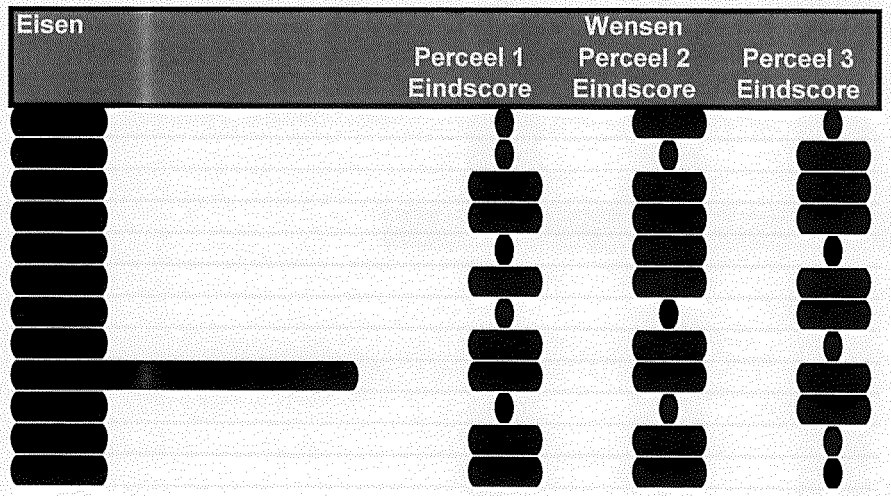

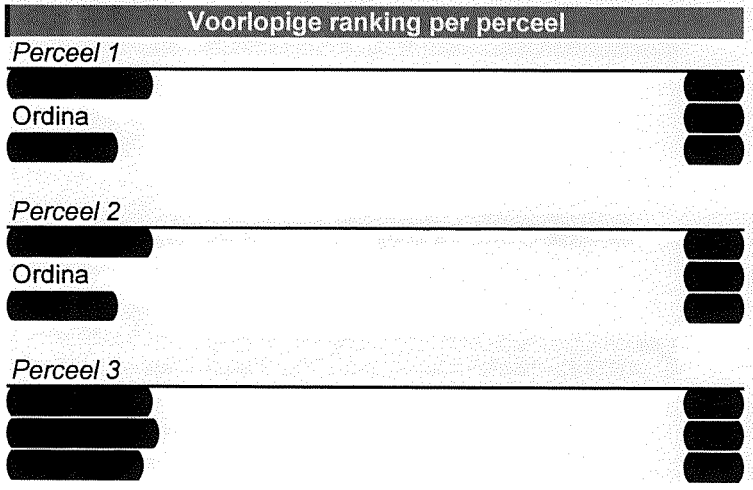

Perceel 1

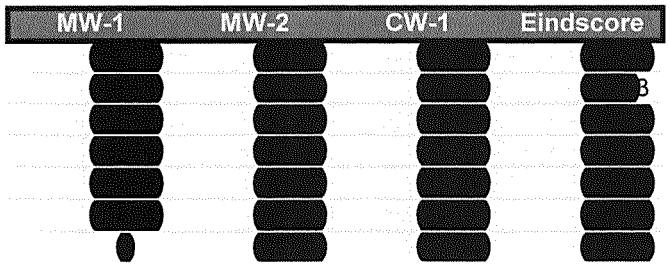

Perceel 2

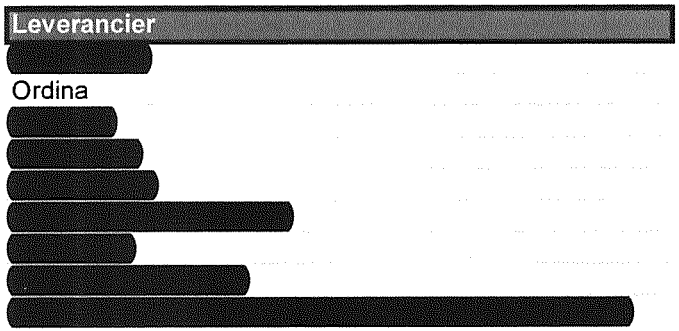

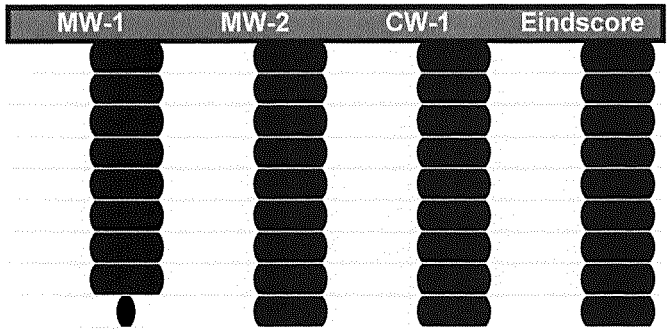
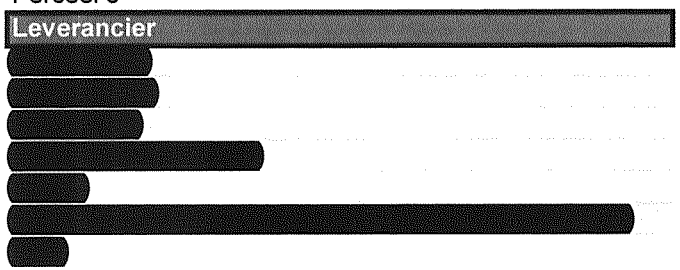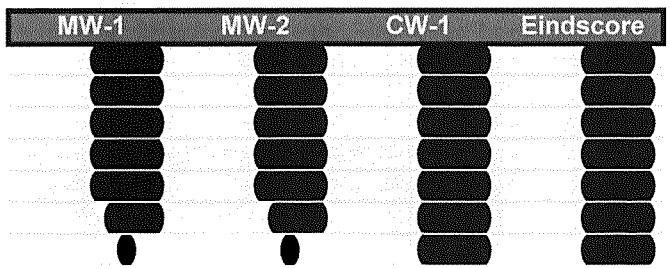
Perceel 3